

Administrativa avdelningen
Marie Sillén
Tel: 08/ 50422552

TJÄNSTEUTLÅTANDE NR 31 /2004
2004 10 01

Ftjn 0405-54

LS 0209-0379

LS 0310-2606

Färdtjänstnämnden

Yttrande över två motioner, 2002:11 av Lena-Maj Anding m fl (mp) om policy för exponering för elektriska fält och 2003:65 av Mikael Freimuth (m) om förbättrad vård för elöverkänsliga

ÄRENDET

Båda motionärerna konstaterar att elöverkänsligheten har ökat under de senaste 20 åren. Det är den komplexa el- och strålningsmiljön som har medverkat till detta. Lena-Maj Andinger m fl anser att landstinget behöver ta elöverkänslighet mer på allvar och verka för att öka kunskapen om elöverkänslighet hos landstingets personal genom att ta fram en policy för el-miljön i Stockholms läns landsting. Policyn bör omfatta både förebyggande åtgärder samt en handlingsplan om hur man kan agera vid akuta besvär av överkänslighet. Båda anser också att det finns stora brister i elöverkänsligas möjligheter att få vård och stöd. Mikael Freimuth föreslår bl.a. att landstingets skall utreda och föreslå förbättringar av omhändertagandet av elöverkänsliga patienter inom sjukvården samt att utreda förutsättningarna att tillse att länets sjukhus har möjlighet att ta emot elöverkänsliga som är akut sjuka i en elsanerad miljö och vid behov vårda patientgruppen i elfria rum.

Landstingsstyrelsens förvaltning ber förvaltningen besvara fyra särskilda frågeställningar i sitt yttrande.

- Hur ser kunskapsläget ut angående exponering för elektromagnetiska fält och angående elöverkänslighet inom förvaltningen?
- Planerar förvaltningen informationsaktiviteter till anställda/patienter/kunder?
- Kan förvaltningen erbjuda tillgänglighet till lokaler och/eller transportmedel för elöverkänsliga?
- Har mätningar och/eller saneringsåtgärder av elektromagnetiska fält/vagabonderade strömmar etc. utförs i de lokaler/den miljö förvaltningen ansvarar för?

FÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Redan 1994 var föreningen för el- och bildskärmsskadade i kontakt med förvaltningen och redovisade sin syn på problem med elöverkänslighet. I förvaltningens svar i mars 1995 var ca 60 personer beviljade färdtjänst relaterad till upplevd elöverkänslighet. I dessa fall har konstaterats att en funktionsnedsättning som avsevärt försvårar resor med allmänna kommunikationer föreligger. Färdtjänsten har därigenom inte tagit ställning till funktionsnedsättningens bakomliggande orsaker. Tillstånd för färdtjänst har beviljats utifrån förutsättningen att den trafikverksamhet och service landstinget erbjuder kan vara gynnsammare för de enskilda individerna än kollektivtrafiken. Förvaltningens svar behandlades och godkändes av Färdtjänstnämnden och var ett principbeslut som har varit vägledande i förvaltningens färdtjänstbedömning av elallergiker.

Bedömning av personer med elallergidiagnoser har under åren inte förändrats. Elallergiker bedöms individuellt efter samma grunder som andra personer som söker färdtjänst utifrån lag om Färdtjänst SFS 1997:736. Funktionshindret i sig är det väsentliga ifall färdtjänst kan utgå eller inte. Man kan få sin sak prövad i länsrätt och kammarrätt. På likartat sätt bedöms behovet av undantag från samplanerat resande.

Grundläggande för landstingets färdtjänst är att verksamheten baseras på upphandling av standardiserade fordon som opererar på en marknad. Utifrån den grunden formulerar Färdtjänsten i avtal de speciella krav som är betingade av färdtjänstkundernas behov. Kraven är dock ställda utifrån de förutsättningar som gäller för den befintliga taxitrafiken och dess fordonsslotta. Inriktningen är helt grundläggande för såväl finansiering som organisation av verksamheten. Anpassning av fordon för elöverkänsliga eller andra särlösningar som avviker från den generellt utformade verksamheten finns inte idag.

Antalet elöverkänsliga färdtjänstkunder har sedan 1995 hållits konstant. 57 personer var berättigade av färdtjänst p g a elöverkänslighet i september 2004. Förvaltningen bedömer att antalet nytillkomna färdtjänstansökningar inte har ökat de senaste åren. Förvaltningen har haft kontakter med representanter från föreningen för El- och Bildskärmsskadade liksom deltagit i seminarium anordnade av Elöverkänsligas Förbund. Färdtjänstens Tillståndsprovningsavdelning följer utvecklingen genom medicinska tidskrifter, seminarier mm.

Förvaltning och personal följer utvecklingen inom ämnesområdet men har inga egna aktiviteter planerade varken till kunder eller anställda. Förvaltningen har inte tillgång till lokaler för elöverkänsliga. Förvaltningen är en PC-dominerad arbetsplats och diskussioner om elproblematiken förekom intensivt främst vid införandet av bildskärmar och datorer i början av nittiotalet. Idag har förvaltningen TCO märkta bildskärmar vilka är de säkraste och bästa på marknaden ur såväl arbetsmiljö som ur miljösynpunkt. Förvaltningen har inga kända elöverkänsliga personer anställda. Locum AB är förvaltningens fastighetsägare och gör inga generella elektromagnetiska mätningar inom sitt fastighetsbestånd. Locum AB kan efter begäran från förvaltningen utföra mätningar. Förvaltningen har inte behövt eller begärt några sådana mätningar.

FÖRSLAG till BESLUT

Färdtjänstnämnden föreslås besluta

att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på motionerna

Stellan Hellqvist
Förvaltningschef

Owe Johnsson
Avdelningschef